

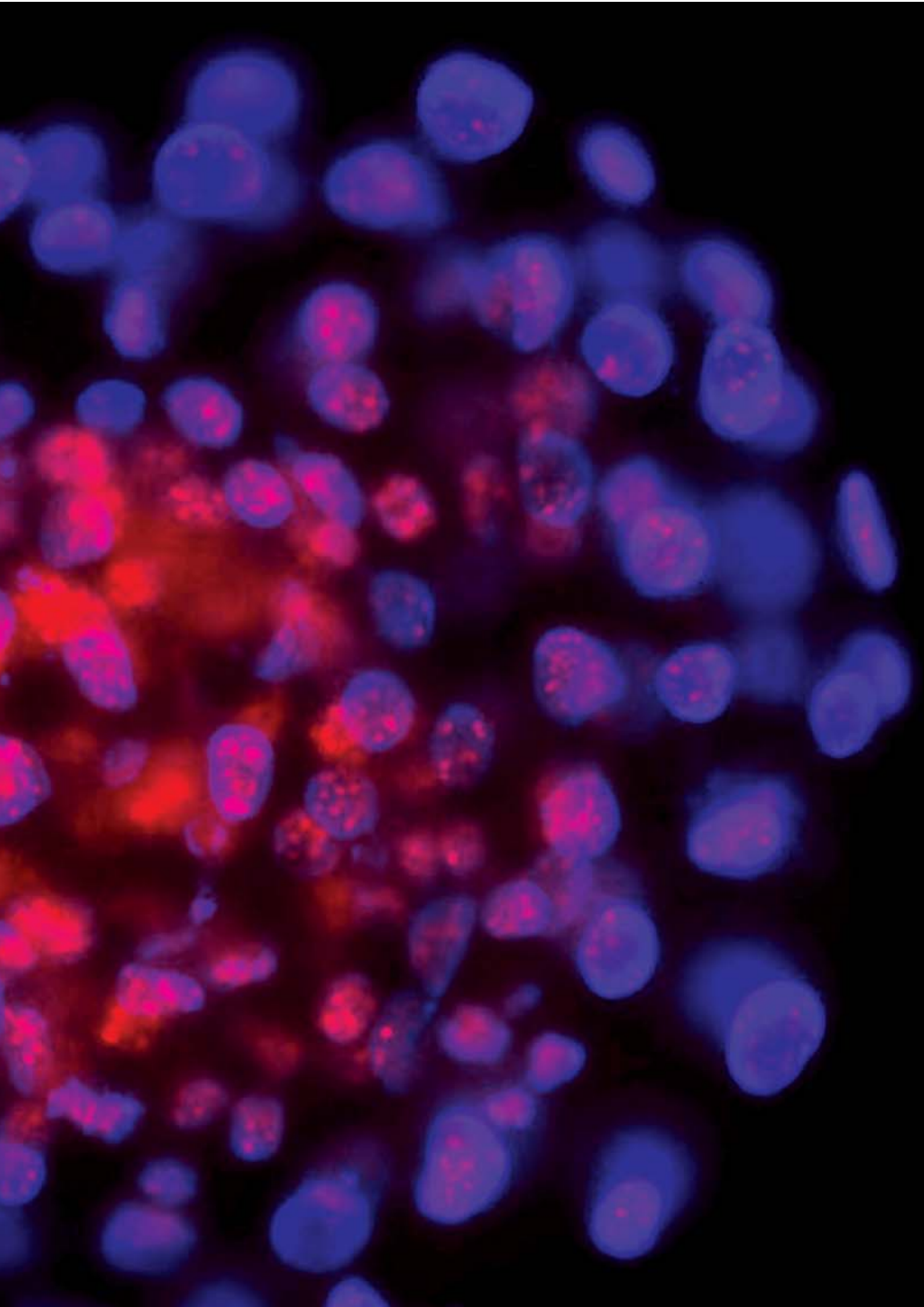
VETERINÀRIA

L'aqüicultura i la professió veterinària a les Illes Balears

El projecte de zoonosi entra en la segona etapa

El Govern aprova el decret que incrementa el nivell de protecció de salut i seguretat alimentària a les matances domiciliàries

MALLORCA

C/ Esperanto, 8
07198 Son Ferriol
Tel. 971 42 61 72

C/ Vázquez de Mella, 7
07630 Campos
Tel. 971 65 62 62

Pl. des Fossar, s/n
07510 Sineu
Tel. 971 52 10 80

MENORCA

C/ dels Bijuters, 36,
parcel·la 11
07760 Ciutadella
Tel. 971 38 47 45

EIVISSA

Av. d'Espanya, 49, 3r
07800 Eivissa
Tel. 971 19 55 68

ibabsa
Institut de Biologia Animal de Balears

www.ibabsa.net

editorial

sumari

AVEPA:

Cursos • Coneguem els nostres socis 4

Seguretat alimentària: Prevenció d'intoxicacions
per consum de bolets 5

Veterinaris Sense Fronteres 6

Portada: La indústria aquícola i la
professió veterinària a Balears 7

Perfil col·legial: Joan Alorda Oliver 11

Ibabsa: La certificació de productes 12

Actualitat: El COVIB dóna continuïtat al
projecte d'estudi i seguiment de les zoonosis 13

Actualitat: Riscos laborals • Ecolas 14

Actualitat: Decret triquina 15

Actualitat: Nova clínica per a cavalls 16

Col·legi • Cas clínic: Presentació 17

Els nostres centres veterinaris:
Clínica Veterinària Formentera 18

Veterinaris Jubilats: Entrevista a Francesc Solà 20

Pintura al COVIB • Assessoria Jurídica 21

Cas clínic: Resolució 22

Acuicultura y Veterinaria

La acuicultura, según datos de la FAO, posiblemente sea el sector de producción de alimentos que más está creciendo. En la actualidad más del 50% de los productos pesqueros mundiales destinados a la alimentación proviene de ésta. En España la producción de especies, sobre todo marinas, criadas en este sistema ha aumentado espectacularmente en los últimos años. En el período 2004-2008 la producción de dorada se ha incrementado en un 50%, la de rodaballo en un 59%, y la de lubina en un 98%.

En cuanto a los aspectos relacionados con la veterinaria, y como viene siendo aplicable en el resto de especies animales de producción de alimentos, la normativa de la Unión Europea obliga a cambios sustanciales en el manejo de las piscifactorías, aplicando nuevas estrategias de trazabilidad, de control de la higiene de la producción primaria, de sanidad y de bienestar animal, lo cual conlleva un reto para la profesión. A nadie se le escapa la necesidad de una adecuada especialización en la materia.

Todo ello en un entorno actual en el que cada vez se oyen más voces que alertan de los problemas que puede acarrear una producción indiscriminada que convierta la acuicultura en muchos casos en una actividad insostenible para el medio ambiente. Especialmente por la gran cantidad de pescado salvaje que se requiere para la alimentación de determinadas especies criadas en cautividad, y por la posible introducción de especies exóticas en determinadas zonas.

El futuro del sector, tal y como opinan los expertos de la Sociedad Mundial de Acuicultura, pasa por el desarrollo tecnológico, las prácticas sostenibles con el medio ambiente y la diversificación de especies cultivables.

Sin olvidar el papel que esta actividad desempeña para garantizar la seguridad alimentaria, entendida como el acceso y disponibilidad de alimentos, para millones de personas de países subdesarrollados o en vías de desarrollo, y el derecho de los consumidores de conocer el origen y forma de producción de los alimentos que adquieren.

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Francesc Solà. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Consell editorial:** Jesús Martínez, Lluís Riera, Mireia Mayol, Jorge Cañellas i José Manuel Alanzor. **Fotografia:** Jaime Reina. **Publicitat:** COVIB (Cecilio Metelo, 14 2º D - Tel: 971 71 30 49). **Impressió:** Gràfiques Planisi. **Dipòsit legal:** LE-920-1998

El Comité de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles.

Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets.

Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

'Com interpretar una radiografia abdominal?', a càrrec d'Amalia Agut, darrer taller de l'actual vocalia d'AVEPA

Marc Sánchez es convertirà en el darrer tram d'enguany en el nou responsable de la vocalia de l'Associació a Balears

En el transcurs dels darrers mesos d'enguany es produirà el canvi a la vocalia regional d'AVEPA, càrrec que ocuparà el candidat únic que concorre a les eleccions de l'Associació, el manescal Marc Sánchez Grau, del Consultori Veterinari Joan Oliver de Ca'n Picafort. Per aquest motiu, la xerrada del passat 19 de setembre al Valparaíso, 'Com interpretar una radiografia abdominal?', es convertirà en el darrer taller organitzat pels actuals responsables, després de molts anys de dedicació. El taller, dirigit a una vintena de persones i on es mostraren nombrosos casos clínics, va córrer a càrrec d'Amalia Agut.

Per juny, el dia 6, s'organitzà un taller de monitorització anestèsica amb la col·laboració de Merial, que va ser impartit per Ignacio Álvarez. Igualment, el mateix dia tingué lloc una xerra-

da d'hospitalització per a auxiliars de la mà de Juan Carlos Giménez, Ester Riera, Xisca Rosselló i Manuel Ruiz, amb el patrocini de Hill's. Ambdós actes es celebraren al Valparaíso.

CONEGUEM ELS NOSTRES SOCIS

Fa anys que ens veiem a cada curs i moltes vegades no sabem ni el nom d'aquella persona que se'ns seu sempre al davant. AVEPA Balears us proposa un breu qüestionari que ens ajudarà a conèixer-nos una mica més a tots plegats.

Nom: Manuel Pérez Triay.

Edat: 54.

Estat civil: Casat.

Fills: Tres. Marta de 29 anys, Núria de 27, i Manuel de 8.

Aficions: Pesca i veure un bon partit de volei de Superliga Femenina a Ciutadella.

Quin és el teu menjar preferit? Oli-aigua amb sofregit. I el que més avorreixes? Cap.

Quin llibre tornaries a rellegir? 'Metamorfosi', de Kafka.

A quin lloc del món t'agradaria perdre't uns dies? A les Coves de Fontanelles a les platges d'Algaiarens, a Ciutadella. **Amb qui hi aniries?** Amb la família i els amics.

D'aquells ideals juvenils, què en queda? Capacitat de feina i les ganes d'aprendre.

Quin animal t'agradaria ser? Un dofí.

De no ser veterinari, a què t'hauries dedicat? Metge cirurgià.

Nom: Marian Huguet Sintès.

Edat: 33.

Estat civil: Visc en parella.

Fills: Una de camí.

Aficions: Natació, lectura, caminar, bàsquet....

Quin és el teu menjar preferit? El peix fresc. I el que més avorreixes? M'agrada tot!!!

Quin llibre tornaries a rellegir? 'El Metge' de Noah Gordon.

A quin lloc del món t'agradaria perdre't uns dies? M'encantaria escapar-me a Nova Zelanda. **Amb qui hi aniries?** Amb la meua parella.

D'aquells ideals juvenils, què en queda? Hi són tots, però amb més seny i consciència de fins on puc arribar.

Quin animal t'agradaria ser? Un linx en llibertat.

De no ser veterinari, a què t'hauries dedicat? No em veig en cap altra cosa.

Consejos para prevenir las intoxicaciones por el consumo de setas

El otoño es la principal época del año en la que, si confluyen una serie de características climáticas como pueden ser temperaturas suaves y un alto grado de pluviometría, fructifican en nuestros campos unos cuerpos carnosos con formas y colores variados, que causan admiración en la mayoría de nosotros por su belleza, el alto nivel gastronómico de algunos, y por el respeto que nos causan aquellos que desconocemos. Nos estamos refiriendo a las partes reproductoras de ciertos hongos superiores que se originan en sus micelios, y que son capaces de producir y depositar en el suelo millones de esporas que darán lugar a nuevos hongos que perpetuarán las especies. Para entendernos, nos estamos refiriendo a las setas. Su interés ha aumentado espectacularmente en los últimos años, llegando a ser su recolección muchas veces indiscriminada y perjudicial para el entorno y, lo que es peor, una situación de riesgo para la Salud Pública si se actúa de manera inconsciente.

En las Islas Baleares podemos encontrar muchas especies comestibles, algunas de muy alto valor gastronómico. Pero hay otras que son tóxicas, pudiendo provocar cuadros clínicos severos e incluso fatales para aquellas personas que las consumen. Hay que tener en cuenta que en nuestros bosques de encinas es frecuente la fructificación de Amanitas tóxicas, como la *A. pantherina*, incluso la *A. phalloides*, y que el género *Amanita* comprende especies comestibles que son recolectadas y consumidas en número importante en varias zonas de nuestra Comunidad, bajo el nombre popular de “cogomes”. Lo que puede ocasionar algún accidente por confusión de especies.

¿Cómo se pueden distinguir las setas comestibles de las tóxicas? Ésta es la primera pregunta que se nos suele hacer, y a la que debemos contestar que la única manera de asegurar que una seta es comestible o es venenosa es sabiendo identificar correctamente la especie. Lo cual sólo se consigue gracias al conocimiento y experiencia en el campo micológico.

En el mundo de la micología las tradiciones populares para distinguir las setas comestibles del resto no son válidas. Son rotundamente falsas las creencias de que una seta que presenta signos de haber sido consumida por algún animal (tipo caracol) no son tóxicas, y hay que desconfiar de los consejos de los “expertos” cuyas artes no se fundamenten en el estudio serio y científico de las especies. Igualmente falso es decir que las setas que en crudo no pican y tienen buen sabor no son venenosas. La *Amanita phalloides* no pica, sabe bien, y mata.

Como consejos a tener en cuenta durante la recolección de setas tenemos los siguientes:

- Recoger sólo las setas que conozcamos bien. Si se tiene la más mínima duda en cuanto a su identificación no hay que

Amanita pantherina

Lactarius sanguifluus
Fotos cedidas per Jesús Martínez

cogerla. Una vez finalizada la recogida es preciso inspeccionar uno por uno los ejemplares que hemos recolectado para asegurarnos de que no haya ninguna seta que no conozcamos y para eliminar los trozos de setas que pueda haber, que pueden ocasionar confusión.

- Hay que tener en cuenta que después de un día lluvioso las setas se pueden decolorar, e incluso con el tiempo pueden perder parte de sus caracteres anatómicos (anillo, ...), lo que puede confundirnos en la identificación.
- Transportar las setas en un cesto de mimbre rígido y aireado, para evitar su fermentación.

Ante unos síntomas de intoxicación se debe ir inmediatamente a un centro hospitalario para que la persona afectada reciba el tratamiento adecuado. Es muy importante, si es posible, llevar restos de las setas consumidas, aunque ya estén cocinadas, para que puedan ser identificadas.

Por último indicar que como ocurre con el resto de alimentos, hay que comer de todo y de todo un poco. Tener en cuenta que para muchas personas las setas no son de fácil digestión, y que para casi todas los excesos pueden resultar perjudiciales.

Que la temporada micológica nos depare sorpresas, pero que sean de lo más enriquecedoras.

Jesús Martínez

Cultivant el clima.

El paper de l'agricultura familiar en el canvi climàtic

Menorca va ser la seu de la trobada de representants de La Via Campesina (LVC) i els seus aliats per preparar l'estratègia per a la propera cimera sobre Canvi Climàtic

La Via Campesina és la principal organització que representa a l'agricultura familiar mundial i duu anys impulsant i liderant la lluita per la sobirania alimentària

Des de que l'any 1992, a Río de Janeiro, es va realitzar la cimera de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament, s'ha fet un llarg i, sovint, difícil camí. D'aquella trobada en va sorgir la Convenció sobre el Canvi Climàtic, que afirma la necessitat de reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle, que va ser ratificat posteriorment a Kyoto, sota el nom de Protocol de Kyoto. Un pacte internacional impulsat per les Nacions Unides que té com objectiu reduir l'escalfament global. Lamentablement el resultat de la seva aplicació (o la seva falta d'aplicació) ha estat frustrant. Del 7 al 18 de Desembre de 2009, a Copenhaguen (Dinamarca) es celebrarà una nova i transcendental cimera, la Conferència Internacional de la Nacions Unides pel Canvi Climàtic (CC), altrament anomenada "Kyoto 2". És una trobada crucial per a aquest planeta i els seus habitants en l'intent de revertir l'emissió excessiva de gasos d'efecte hivernacle. Els governs de tot el món, però també la societat civil organitzada, ja s'està preparant per a aquesta trobada.

D'entre els diferents sectors que estan actuant sobre el CC n'existeix un que és relativament poc tractat i al que, segurament, no se li presta la deguda atenció. Es tracta de l'àmbit agroalimen-

tari. Encara que segons la xifres oficials la cadena agroalimentària industrial i de gran escala és la responsable de la major emissió de gasos d'efecte hivernacle (més del 34% segons el Panel Internacional d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC), l'agricultura no acostuma a estar en un punt central de les agendes de les decisions i discussions sobre el tema. Però no existeix, ni pot existir doncs, una lluita real contra el CC sense un canvi estructural del paradigma alimentari. El món rural no solament sofreix (socialment i ambiental) els efectes dramàtics de l'agricultura i ramaderia industrial en molts aspectes, sinó que a més serà un dels sectors de la població més afectat pel CC.

La Via Campesina (LVC), és la principal organització que representa a l'agricultura familiar mundial. Ella, en aliança amb nombrosos moviments socials i diferents actors de tot el món, duu anys impulsant i liderant la lluita per la sobirania alimentària. Ho és per moltes raons, però entre elles perquè l'agricultura familiar, produïda agroecològicament i per a mercats locals, és també la millor eina des de la producció agrària per a la lluita contra el canvi climàtic. La sobirania alimentària (SA) hauria de, per tant, estar molt present en les agendes i discussions sobre el CC, la més important de les quals és la de Copenhaguen esmentada anteriorment.

La Via Campesina i els seus aliats trobaren a Menorca un espai de formació i de preparació de l'estratègia davant aquest important repte. També s'hi crearen espais per a la sensibilització de cara a la població en general, la menorquina, illenca i regional en particular, sobre l'absoluta importància de l'agricultura en les estratègies sobre el Canvi Climàtic.

Per a molts moviments socials que treballen la Sobirania Alimentària, Menorca constitueix un gran exemple a seguir i difondre sobre com, quan existeix voluntat política clara, és possible construir un nou paradigma rural i de producció - consum alimentari. I especialment, en els aspectes relatius a la simbiosi entre el medi ambient i la producció agrària, entre els quals destaca des de la vessant productiva, el Contracte Agrari de Reserva de la Biosfera, a més del conjunt d'actuacions que ho acompanyen. Sens dubte, ens sembla un camí a mostrar i estendre a altres zones, amb les seves particularitats, i una ruta clara de com l'agricultura és una eina, també, per a la lluita contra el canvi climàtic.

Més informació:

http://www.veterinariossinfronteras.org/mm/Cultivando_el_desastre.pdf

www.viacampesina.org/main.asp/index.php?option=comcontent&task=view&anu=651&Itemid=37

Fotos cedides per VSF.

La indústria aquícola i la professió veterinària a Balears

Convertida en una activitat industrial de gran importància a Europa i Àsia, l'aqüicultura no deixa de ser una disciplina minoritària i desconeguda a les Illes Balears tot i ser una zootècnia més, com la cria de porcs o la cria de vaques

L'aqüicultura produeix la meitat del peix que se ven a les peixateries de tot el món. La salut d'aquesta indústria productiva de recursos hidrobiològics és tan bona que en l'actualitat s'han assolit unes xifres que la FAO (Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació) preveia com a possibles per a 2015. Fa dos anys, en 2007, l'aqüicultura mundial produí 65,2 milions de tones de productes aquàtics enfront els 67,2 milions de tones capturades per les embarcacions pesqueres, gairebé la mateixa quantitat. La producció de peix i marisc per a consum humà s'ha triplicat des de mitjans dels anys 90 i la indústria ha assolit nivells d'excel·lència i especialització molt elevats. Enfront els països asiàtics, que en són els principals productors del món, Espanya és el 18è productor aquícola, amb 281.266 tones, repartint la seva producció en aigua dolça (sobretot truita) i salada (daurada, tonyina, llobarro, musclo, llenguat...). A les Illes, l'activitat aquícola en aigua salada entrà en auge en els anys 80, amb l'existència d'una desena de piscifactories. Però, com tota activitat industrial, visqué cicles irregulars durant els noranta i a partir del 2000 per acabar convertint-se en una disciplina molt específica que se concentra en determinades fases de la cadena de cria de peixos.

D'altra banda, l'aqüicultura, si bé és considerada com una activitat purament econòmica i comercial i encaminada cap a la producció, destaca també a les Illes per la seva vessant mediambiental, que si bé en un segon plànol de moment, de cap manera no es pot ignorar. Així, el

Laboratori d'Investigacions Marines i Aqüicultura (LIMIA), depenent de la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear, n'és un bon exemple. Situat al Port d'Andratx, el LIMIA inicià la seva activitat a començaments dels 80 com a estació d'aqüicultura dedicant-se a la cria i engreix de serviola. Amb el pas dels anys anà derivant cap a una vessant de cada cop més proteccionista fins l'actualitat, quan duu a terme varis projectes d'estudi comportamental i de reproducció d'espècies autòctones en perill d'extinció com a primera passa del futur repoblament del mar balear.

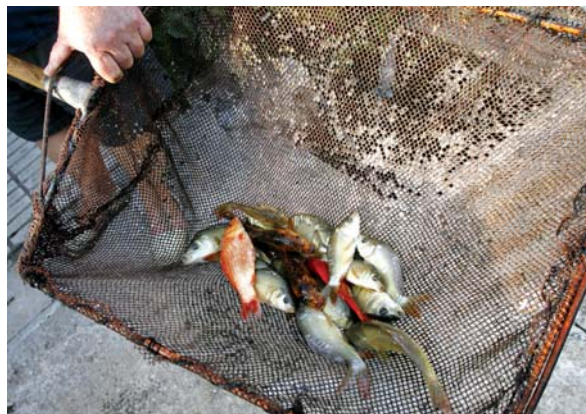
Sigui com sigui, tant en l'àmbit comercial com en el mediambiental, el professional veterinari és una figura clau en el desenvolupament d'una indústria a la que li queda un llarg camí per recórrer.

Carpeix, un exitós experiment

Tal com explica Pep Cerdà, cap de Sanitat Animal de l'IBABSA i gran coneixedor d'aquesta indústria, "l'aqüicultura no deixa de ser una zootècnia més. Es tracta de la cria d'un animal, que s'ha d'alimentar i s'ha de surar, però que en lloc de fer-se a terra, el procés té lloc a l'aigua. Per això, l'aqüicultura requereix del mateix plantejament que es desenvolupa a les granges de vaques o de porcs, però dins un safareig o dins una

gàbia a la mar". Afegeix Cerdà que "és un camp professional 100% veterinari que, tot i que hi intervenen enginyers o biòlegs, és específic per als coneixements i la feina del veterinari, que ha estat el seu gran impulsor en el darrer tram del segle XX". Cerdà sap del que parla. Fa gairebé 30 anys creà amb el seu soci Jaume Alorda Carpeix Pollença SAT, la primera piscifactoria intensiva en circuit tancat de carpes d'Espanya. La muntà amb el repte de criar peixos d'aigua dolça i ho aconseguí ideant un sistema de depuració natural que permet reutilitzar l'aigua a partir d'una xarxa de basses situades a diferents nivells. Cria carpes per a consum i amb finalitat ornamentals i ha exportat amb èxit el seu sistema de depuració a agroturismes i finques de Mallorca i a Península. A més, comença a ser un referent per a

Pep Cerdà (esquerra), a les instal·lacions de Carpeix Pollença SAT, i amb una mostra de peixos ornamentals. A la pàgina següent, Juan Luis Pourtau comprova un dels tancs d'engreix d'alevins de la planta de Sant Joan de Déu, a Palma. El veterinari contribuï el seu dia a la seva construcció i consolidació.

piscifactories d'altres punts d'Espanya com Tarragona o Càceres (on ja s'estudia la implantació del sistema de depuració per basses) i col·labora amb distints projectes europeus com ara el 'SusteinAqua'. Perquè, com diu Cerdà, "l'aqüicultura no és sols fer peixos, també és treballar amb aigua".

Això també ho sap Juan Luis Pourtau, manescal amb un ample bagatge aquícola gràcies als seus 25 anys d'experiència a la piscifactoria de Gesa-Endesa, situada a la planta d'Es Murterar, a Alcúdia. Ens referim a l'única piscifactoria que funciona a ple rendiment de les més de 10 que hi arribà a haver a l'Illa a finals dels 80. Actualment, la planta se dedica al pre-

engreixament de daurada, que s'exporta a les grans piscifactories de gàbies en mar obert d'Almeria i Múrcia, on acaba el cicle de cria amb la comercialització. Pourtau fa memòria i analitza la situació: "Balears es baixà fa uns anys del tren de l'aqüicultura d'aigua salada en no existir, per diferents motius, aquest tipus de projectes de grans gàbies flotants a alta mar. La forta competència exterior i els elevats costos de producció provocaren el progressiu tancament de piscifactories a les Illes. Acabaren tancant totes manco la d'Es Murterar. Allà es replantejà de base tot el procés, i s'estudià la viabilitat de continuar criant daurades i llops amb les instal·lacions existents. La resposta fou clara: per a una instal·lació a terra

només resulta competitiu pre-engreixar la daurada, no criar-la en el cicle sencer". La piscifactoria produeix ous de daurada i llop que es converteixen en alevins d'1 gram a la planta de Sant Joan de Déu al llarg d'uns 3 mesos, amb una producció anual que supera els 10 milions d'alevins. D'allà els transporta a Es Murterar on són engreixats fins els 30 grams i embarcats cap a la península, on finalment es convertiran en unes 5.000 tones de peix d'aqüicultura (cal remarcar que les captures de la flota pesquera al mar balear són d'unes 4.000 tones). Pourtau explica que "la comercialització de la daurada s'ha dificultat molt perquè es tracta d'un mercat limitat -només té valor a països mediterranis- i amb l'ame-

Repetició del cicle de la mar a escala controlada. La planta d'engreix de Sant Joan de Déu, de l'empresa 'Acuicultura Balear SAU', del Grup Culmarex, produeix ous de daurada i llop als que durant els primers 20 dies de vida alimenten a base de zooplàncton (rotífer), prèvia producció de fitoplàncton (algues).

L'alimentació es canvia gradualment per un altre plàncton animal com l'artèmia salina, de fàcil producció, fins els 35 dies de vida, quan es comença a introduir el pinso. En 90 dies l'aleví (a la foto de l'esquerra), que aleshores pesa 1 gram, se trasllada fins Es Murterar on es distribueix per gàbies segons la seva talla, evitant així el canibalisme, i es continua engreixant fins els 30 grams. En suma, es tracta de repetir el cicle de la mar però amb una escala controlada i supervisant la cria diàriament.

naça dels grans competidors com Grècia i Turquia. Per això Es Murterar optà per dedicar-se en exclusiva a la primera fase del cicle i treballa fins on pot ser una indústria competitiva”.

Coincidint amb Cerdà, Pourtau senyala el veterinari com el professional “perfectament qualificat” per a la feina aquícola. “Avui en dia els gestors de la majoria de les instal·lacions de cria de peixos marins són tècnics. Tant el que respecta a la gestió d’instal·lacions, com el que es refereix a control de malalties i, fins i

tot, a la fabricació d’aliments, recau en el professional veterinari. Són professionals amb un nivell idoni de coneixements zootècnics i de producció animal. Pels seus coneixements poden controlar les possibles patologies de la instal·lació, donen suport per a les vacunacions, investigació de malalties, controls preventius...”. Així, el gestor de la planta tracta índexs de conversió d’aliments, densitats de producció, problemes patològics... amb la particularitat afegida del medi aquàtic. “El control de l’aigua és un factor fonamental. Així com a

terra, tret de determinats casos de ramaderia avícola, no te planteges si l’aire serà suficient per al ramat, a la piscifactoria s’ha de tenir un control absolut de l’aigua perquè, si no li tens cura, pot convertir-se en el verí del peix”, explica Pourtau. No obstant això, la feina del veterinari no es limita al control. Segons Pourtau, “parlam d’una indústria a la que li queda molt per aprendre, fet pel qual el gestor de la planta ha d’anar investigant, desenvolupant idees i solucionant problemes”. Així, el veterinari ha d’obrir portes que permetin millorar els índexs de producció incorporant nous tractaments, modificant el disseny de dipòsits o trobant sistemes d’alimentació més eficients... “La indústria no ha assolit nivells de desenvolupament tan estables com per convertir el dia a dia en una rutina. Les piscifactories són instal·lacions molt complexes que han de ser tutelades per un tècnic superior com el veterinari”, clou Pourtau.

Les altres possibilitats de l’aqüicultura

Amàlia Grau exerceix de veterinària en el Laboratori d’Investigacions Marines i Aqüicultura (LIMIA), on desenvolupa una feina d’anatomia patològica i histologia a les espècies marines de les Illes des de fa gairebé 15 anys. Actualment pren part de manera paral·lela en diversos projectes d’estudi del cicle reproductor i de comportament d’una variada mostra d’espècies que poblen la Mar Balear com són l’anfós -col·laborant amb el Centre Oceanogràfic de Balears (IEO)-, el déntol o l’escorball, entre d’altres. Així mateix, col·labora amb l’Imedeia en el Projecte ‘Conflict’ amb l’objectiu d’estudiar de manera integrada l’activitat de pescadors artesanals i recreatius, l’activitat pesquera i els seus efectes sobre les principals espècies explotades a algunes zones del Mediterrani. Aquestes espècies són la vaca (*S. scriba*), el serrà (*S. cabrilla*), el pagell (*P. erythrinus*) o l’esparrall (*D. annularis*), entre d’altres.

Amàlia Grau destaca que si bé el LIMIA en els seus orígens s’encaminà més cap a l’aqüicultura productiva amb la cria i

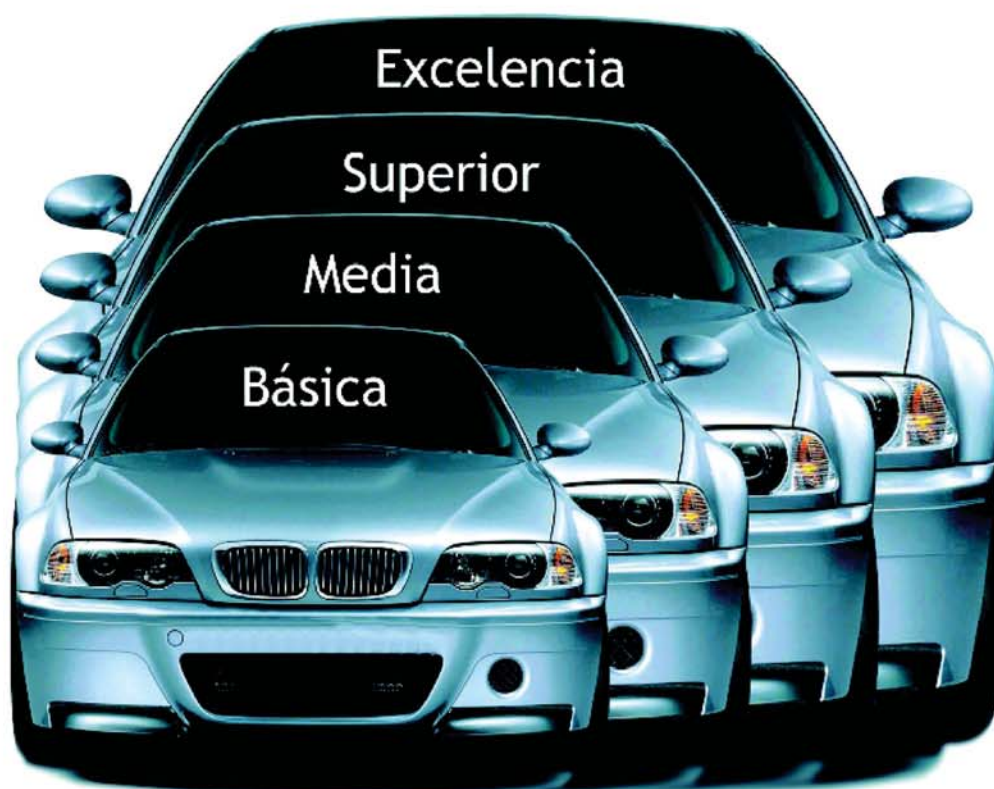
engreix de serviola, avui en dia toca més la vessant mediambiental d’aquesta

indústria, convertint-se en un dels pocs centres –per no dir l’únic- especialitzats en aquesta qüestió. Explica la manescal que “l’aqüicultura s’empra com a una

eina de gestió dels recursos marins”. Així, el Laboratori duu a terme des de fa 3 anys un programa de recuperació de la cranca amb la finalitat de repoblar el mar balear amb aquesta espècie. Així, l’any 2006 es va localitzar una petita població de cranques autòctones a Formentera amb les quals el LIMIA va obtenir la primera posta en captivitat a Espanya. Els anys 2007 i 2008, a partir d’exemplars reproductors duts de Còrsega, es va tornar aconseguir la cria de l’espècie i es van obtenir els primers juvenils de cranca criats en captivitat a tota la Mediterrània. Però els juvenils obtinguts encara són pocs i tots els avanços científics s’aconsegueixen lentament. L’objectiu, segons avança Amàlia, és fer enguany les primeres amollades de juvenils de cranca. Igualment, el LIMIA treballa amb la corbina des de 2001, primer en l’engreix i després en la reproducció en captivitat, amb excel·lents resultats ja que l’any passat s’amollaren 4.000 exemplars. “Es tracta, en definitiva, de l’aqüicultura aplicada a la investigació del comportament biològic de les espècies marines i a afavorir la seva propagació. No és més que cercar noves possibilitats per a aquesta zootècnica”, clou.

Ahora decide usted...

Nadie conoce mejor que usted sus necesidades, por eso, en A.M.A. le ofrecemos **4 modalidades** de seguros para su Automóvil.

Ahora, además, premiamos su fidelidad

Ponemos a su disposición un servicio de **Asistencia Jurídica Telefónica Especializada**, de manera totalmente gratuita para consultas en los ámbitos **personal** y **profesional**

TELÉFONO DE ASISTENCIA JURÍDICA

91 572 44 22

40 años asegurando a los profesionales sanitarios

Infórmate sobre todos nuestros Seguros y Servicios:

• A.M.A. P. Mallorca **971 714 982**

Barón de Pinopar, 10 07012 PALMA DE MALLORCA

pmallorca@amaseguros.com

• A través de internet: **www.amaseguros.com**

Joan Alorda Oliver,

el veterinari empresari

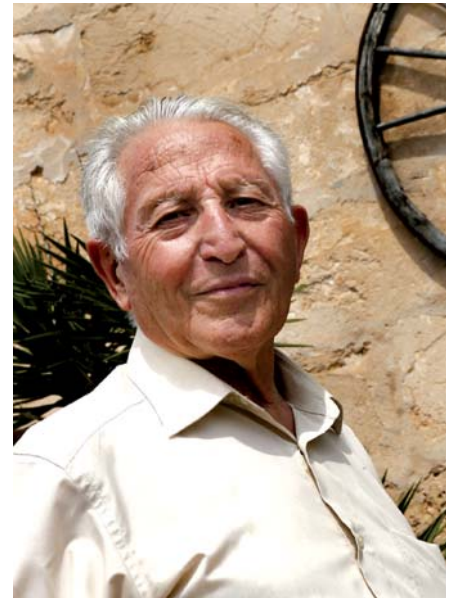
Veterinari de professió i empresari de vocació, Joan Alorda Oliver ha dedicat més de 60 anys de la seva vida a fer feina. Encara ara, a punt de complir els 80, se permet el 'luxe' de supervisar els seus negocis i acudeix diàriament a l'oficina, tota vegada que la Veterinària forma part ja del passat com a bon jubilat. Joan Alorda ha demostrat tenir un ull empresarial fora del comú, una virtut que l'ha duit a ser president i propietari de diferents empreses dedicades a l'artesanía i a la construcció o a formar part de Consells d'Administració d'entitats hoteleres i bancàries, al marge, és clar, del seu sustentacle professional diari: la Veterinària.

Nascut a Inca un 13 de març de 1930, Joan Alorda aprengué a treballar de ben jovenet, donant una mà als seus pares en el celler Ca'n Ripoll. Compaginava la feina a la bodega amb els estudis en el Col·legi Beat Ramon Llull de la capital d'Es Raiguer, on tragué el batxillerat. Varen ser precisament dos professors de l'escola, el Pare Cerdà i el Pare Bartomeu Nicolau, els que encaminaren un jove Alorda cap a la Veterinària. Amb 19 anys aterrà a Saragossa, conegué i aprengué la disciplina i es llicencià. També realitzà les milícies (d'on sortí alferes de complement veterinari) i cursà el curs monogràfic de Doctorat a la Facultat. Com la majoria dels seus paisans, la 'roqueta' era el destí elegit després de la seva formació. "Tots els mallorquins pensàvem en retornar-hi", afirma. Així les coses, l'any 54 tornà a l'Illa i va tenir la primera experiència col·legial (no massa bona, per cert): "Recent llicenciat me vaig personar a la seu del Col·lectiu per col·legiar-me. Una al·lota ben aguda me digué que era impossible perquè els partits, o destins, estaven tancats. Sorprès amb la resposta vaig cercar assessorament en un amic misser, el qual m'acompanyà al dia següent per mirar d'aclarir la situació. En aquella ocasió ens va rebre un membre de la Junta, el qual, en veure l'advocat, va dir que la col·legiació seria imminent".

Aquella primera presa de contacte no creà un precedent i la relació d'Alorda amb el Col·legi ha estat fluida i duradora. Romangué 23 anys a la Junta de Govern del Col·legi, durant els quals desenvolupà el càrrec de secretari de vice-president, i va ser un dels responsables de la compra del solar on actualment és el COVIB. "Vaig tenir la gran sort de conèixer i treballar al costat de tres grans presidents que ha tingut el COVIB: Joan Llinàs, Andreu Torrens i Bartomeu Anguera", explica Alorda. Amb especial estima recorda alguns passatges del passat: "Un dia d'hivern, juntament amb Joan Llinàs i Andreu Torrens, quan aquest era el vice-president, anàrem a Cala Millor i compràrem un solar on posteriorment construiríem l'Hotel Badia de l'Est, mal anomenat de la Pesta Porquina, perquè la majoria dels membres del Consell d'Administració érem manescals... A més, casi tots els veterinaris de Mallorca eren accionistes de l'establiment, que va ser finançat amb els doblers dels manescals i amb un préstec d'una empresa anglesa, i que va ser tornat amb estances a l'establiment. Crec que si Joan Llinàs no hagués mort, avui en dia els veterinaris tindrien molts d'hotels".

Joan Alorda realitzava vacunacions per la zona d'Inca i extreia moments del seu temps per ajudar els seus pares en el Celler. També entrà a formar part del Consell d'Administració de la Caixa d'Estalvis de Balears 'Sa Nostra', on romangué 12 anys i de la que ara forma part de la Junta de Patrons, i aprovà les oposicions a Veterinari Titular l'any 1976. Des d'aleshores va ser destinat a Costitx-Sencelles, Bunyola, Sóller, Valldemossa i, finalment, Palma, on acabà la seva tasca veterinària.

Reconeix Alorda que la visió empresarial l'heredà de la seva mare, la qual el va convèncer per adquirir la teulera que estava situada en el lloc on actualment hi ha la Fàbrica de pells i la bodega Alorda, a la carretera de Manacor poc

abans d'arribar a Algaida. "Ella va veure que era un lloc amb possibilitats de negoci perquè està ben situat, al costat d'una carretera molt concorreguda", avança. "El turisme va fer la resta", clou. Igualment, Joan Alorda dedicà altres moments lliures de la seva professió a crear 'Artesania La Cartuja', tendes d'articles de regal a Valldemossa, i una petita constructora amb el mateix nom que ajudà a donar una empenta a l'afluència de turistes a la preciosa localitat on visqué Chopin, edificant alguns locals i cases amb caràcter mallorquí.

Alorda, que no se'n oblidà de casar-se i formar una família (té quatre fills i cinc nets), reconeix que a causa de les seves ocupacions no li ha dedicat més temps a la Veterinària, tot i que ha significat "moltíssim". Bona mostra d'això és que segueix en contacte amb molts ex col·legues i continua col·laborant amb el Col·lectiu de Veterinaris Jubilats. "La professió ha evolucionat i canviat a millor. S'ha creat volum de negoci en el sector clínic i la investigació ha permès avanços importantíssims. A més, el 60% dels estudiants de Veterinària són dones; A la meua classe n'hi havia dues... S'ha de deixar pas al que ve darrere".

La Certificació com a estratègia per a la valoració i protecció dels productes agroalimentaris de les Illes Balears

Què és la certificació de productes?

És el procediment pel qual una entitat reconeguda com a independent de les parts interessades manifesta la conformitat d'un producte, amb els requisits definits prèviament en unes normes o especificacions tècniques que li confereixen un valor afegit de qualitat. En aquest sentit IBABSA ha implementat la Norma Europea UNE-EN 45011 ("Requisitos generales para Entidades que realizan certificación de producto") per ser acreditada per ENAC ("Entidad Nacional de Acreditación") com a entitat de certificació de producte, amb l'objectiu de donar suport en la diferenciació dels productes del sector agrícola i ramader de les Illes Balears.

Què és qualitat?

QUALITAT: És el grau de correspondència entre les característiques que els clients esperen d'un producte o d'un servei i la realitat percebuda.

QUALITAT ALIMENTÀRIA: És el conjunt de característiques d'un producte, que satisfà les necessitats del consumidor i no perjudica la salut.

D'entre el que entenem com a qualitat alimentària podem distingir:

QUALITAT OBLIGATÒRIA O NO NEGOCIABLE: És aquella que està reglamentada:

- Legislació tècnico-sanitària.
- Sanitat Animal.
- Seguretat Alimentària.
- Benestar Animal.

QUALITAT RELATIVA: Suposa un valor afegit en front dels mínims obligatoris i està avalada per una certificació de qualitat d'un organisme independent.

Per què la certificació de productes de qualitat?

La indústria agroalimentària balear elabora una gran varietat de productes que es troben vinculats a factors culturals, socials i mediambientals, fet que els confereix d'una personalitat i autenticitat úniques. Les característiques d'aquests productes, cimentades en sistemes de producció particulars així com les característiques organolèptiques pròpies, els donen una singularitat que es reflecteix en els seus atributs de qualitat diferenciada.

Molts són els consumidors que es decanten per un tipus d'alimentació determinada, ja sigui per motius de salut o simplement per satisfer gustos o desitjos. Així doncs, es comprèn l'interès creixent de la població per rebre informació sobre l'origen, la composició, el tipus de conservació, la caducitat, els sistemes de producció, i la transformació dels aliments, i per les condicions d'higiene i seguretat alimentària en els processos de manipulació, emmagatzematge i demés esglaons de

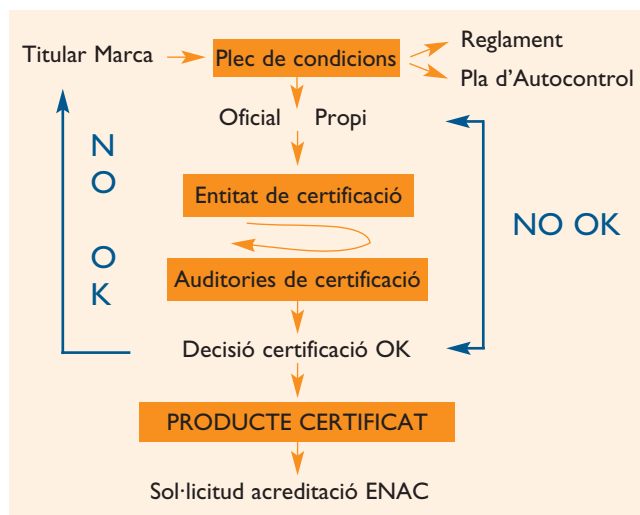
la cadena alimentària. El consumidor, a més, exigeix garanties sobre la informació que acompanya els productes, tan és així que li sembla que la que s'inclou a l'etiquetatge mínim obligatori és moltes de vegades insuficient. És per això que l'interès per una informació addicional avalada per una certificació de qualitat va en augment.

Evidentment la certificació, a més d'assolir la finalitat per la qual fou concebuda, és a dir garantir una qualitat mínima en els productes que compram, ajuda a la protecció dels nostres productes i productors primaris en front d'un mercat cada vegada més global.

Com es realitza la certificació de producte?

Mitjançant actuacions que ens permetin verificar la veracitat del valor afegit que es declara en el producte.

PROCÉS DE CERTIFICACIÓ:

Quins són els avantatges que ofereix la certificació?

- Promocionar els productes locals de qualitat.
- Protegir el nostre patrimoni històric-cultural agrari.
- Correspondre a les exigències, necessitats, i expectatives dels consumidors.
- Millorar els processos de producció, elaboració i/o transformació dels productes agroalimentaris.
- Millorar la comercialització dels productes emparats per marques de qualitat.
- Millorar l'equilibri entre l'oferta i la demanda i l'optimització dels recursos.
- Divulgació cultural de les tradicions, els recursos naturals i els aspectes mediambientals que envolten la producció agroalimentària a nivell local.

En definitiva **GENERAR CONFIANÇA EN EL CONSUMIDOR**, i dotar a la nostra Comunitat Autònoma d'una eina de millora contínua de la producció agrària i del servei al ciutadà.

Catalina Aguiló Monjo

Cap del Laboratori i Equip Entitat de Certificació IBABSA

El COVIB i el Govern donen continuïtat al projecte per determinar la situació de les zoonosis a les Illes

El conseller de Salut i Consum, Vicenç Thomàs, i Ramon Garcia, han ampliat el conveni firmat en 2008 amb l'objectiu de posar en marxa la xarxa sentinella per recollir informació epidemiològica de les zoonosis a les Balears i realitzar el control de triquines en les matances de porcs domiciliàries

Foto cedida per CAIB.

El conseller de Salut i Consum del Govern Balear, Vicenç Thomàs, i el president dels veterinaris balears, Ramon Garcia, firmaren a finals d'agost l'addenda al conveni marc per continuar amb el projecte de creació del sistema de recollida d'informació epidemiològica de zoonosis per part dels veterinaris lliures a les Illes Balears. La Conselleria de Salut i Consum i el COVIB col·laboren des de fa un any en un projecte que contempla sis fases i que se desenvoluparà entre els anys 2008 i 2010. Fins ara ja han finalitzat les dues primeres: selecció de les malalties zoonòtiques a vigilar i creació de la xarxa sentinella, a la que ja s'han adherit 46 professionals veterinaris de les Illes Balears.

A partir d'aquest moment, les actuacions específiques de la tercera fase consistiran en estandaritzar la recollida sistemàtica d'informació veterinària, amb la finalitat de quantificar la incidència de les zoonosis en l'estructura de les poblacions animals, la seva ubicació territorial i la seva importància en els municipis, així com les característiques sanitàries i preventives aplicades pels veterinaris. Amb la informació obtinguda es crearà un mapa epidemiològic informàtic accessible per a l'administració sanitària i per als veterinaris en exercici lliure, on s'indicarà la prevalença de les malalties vigilades en tota la Comunitat Autònoma. D'aquesta manera, les autoritats sanitàries tindran al seu abast la informació precisa per dissenyar polítiques destinades a la prevenció basada en els processos de vigilar, promocionar i protegir la salut pública enfront d'aquestes malalties.

El conveni contempla també posar a l'abast dels professionals sanitaris la

informació tècnica necessària per assolir aquests objectius i facilitar-los els suports documentals necessaris per tal que puguin realitzar activitats preventives, gestionar accions de control i informar la població enfront l'aparició d'aquestes malalties. També està previst determinar un sistema de diagnòstic dels agents causals de les zoonosis.

Control de triquina

La col·laboració dels veterinaris en la implantació de l'anàlisi de triquines dels porcs sacrificats en les matances domiciliàries és un altre dels objectius d'aquesta addenda al conveni. S'ha de recordar que el Consell de Govern aprovà el passat 19 de juny un decret que regula les normes per al control sanitari d'animals de l'espècie porcina

que es destinen al consum privat (com s'explica a la pàgina 15). Les matances, o el sacrifici i el consum dels porcs, són activitats tradicionals àmpliament arrelades en la nostra comunitat i mantenen un indubtable interès social i cultural, però poden tenir conseqüències negatives a causa de les zoonosis, entre les quals destaca la triquinosi, per la transcendència i la magnitud dels seus efectes negatius.

Dotació econòmica

L'ampliació del conveni contempla un pressupost de 28.915 euros per finançar totes les accions previstes, dels que el COVIB assumeix el 40% (11.566 euros) i la Conselleria de Salut i Consum aporta el 60% restant (17.349 euros).

Primeres passes del projecte

Des de l'estiu de l'any passat, quan Govern Balear i COVIB signaren el conveni marc per establir les línies mestres de la seva col·laboració, des del Col·legi s'ha treballat en les primeres fases del projecte i en establir la base del mateix. Així, primer amb Marga Palmer i posteriorment amb Amanda Figuerola, s'han coordinat i desenvolupat diferents accions tècniques (formació de un grup de treball, elaboració d'una llista de zoonosis possibles i determinació de criteris de prioritització, establiment del sistema de vigilància a implantar i de les malalties a vigilar, disseny i elaboració de la documentació de suport...), accions de caire administratiu i accions d'informació, difusió i formació (circulars internes, reunions, publicació d'articles i realització del primer seminari de formació sobre zoonosis).

Així, fins el moment són 46 els professionals veterinaris que formen part de la xarxa sentinella, els quals han notificat al COVIB (fins el mes d'agost) 332 casos de malalties. Segons un recent informe publicat pel Col·legi, s'han notificat 156 casos de Leishmània, que suposen un 47% del total. També s'han detectat casos de malalties digestives, com Ascaris (58 casos, un 18%), Coccidis (44 casos, un 13%) o Giàrdies (29 casos, un 9%); malalties dèrmiques (44 casos de Sarna Demodètica -13%- i 31 casos de dermatofits -9'5%-).

El col·legiats compten amb l'assessorament en prevenció de riscos laborals, qualitat i medi ambient

Des d'aquest passat estiu, en virtut del conveni de col·laboració signat pel COVIB i l'empresa ITEM Consultors, els col·legiats tindran a la seva disposició un servei d'assessorament en prevenció de riscos laborals, qualitat i medi ambient amb l'objectiu que puguin estar informats sobre com procedir en aquests camps i saber tot el que dicta la llei al respecte. Per aquest conveni, els manescals que hagin de menester aquest assessorament per, entre altres coses, habilitar els seus centres, tindran un descompte de fins un 30% per part d'ITEM Consultors en la realització d'un

projecte específic personalitzat, a més de que se'ls obri la possibilitat de fer consultes a través del correu electrònic. Igualment s'han editat díptics informatius i existeixen butlletins de notícies a

l'abast dels col·legiats. A més, la pròpia empresa i el COVIB realitzaren per juliol una sessió informativa inicial a Palma que es va poder seguir a través de video-conferència a Menorca i Eivissa, destacant tots els conceptes a tenir en compte sobre la prevenció. Per octubre hi haurà més sessions.

Per altra banda, el COVIB es reuní amb Paula Liñán, Directora General de Salut Laboral de la Conselleria de Treball i Formació, per conèixer de primera mà la campanya d'inspeccions que porta a terme l'esmentada institució.

Ecokas: per aconseguir una ciutat més neta

La primera tinent de Batlessa de l'Àrea de Medi Ambient, Economia i Treball de l'Ajuntament de Palma, Cristina Cerdó, i el president del COVIB, Ramon Garcia, presentaren a començaments de juliol una nova iniciativa de la Regidoria de Medi Ambient dirigida a fomentar la cultura de la neteja urbana entre els propietaris de cans a Palma amb l'objectiu de la presència d'excrements d'animals en els carrers de Ciutat. Aquesta inicia-

tiva no fou una altra que la presentació en societat de l'Ecoka, una pinça feta de cartró reutilitzable que, combinada amb bosses allargades de format especial, permet als propietaris de cans retirar del carrers els excrements dels seus animals evitant qualsevol contacte. El COVIB s'encarregà de distribuir l'Ecoka per les 44 clíniques i centres d'atenció d'animals domèstics que hi ha a Palma, i els veterinaris, a la seva vegada, ho tre-

partiran entre els seus clients, contribuint una mica a l'intent per millorar la imatge de Ciutat.

"És responsabilitat de tota la ciutadania aconseguir un entorn més net i una millor imatge per als nostres carrers. Ecoka és un aparell idoni i ecològic que ajudarà a reduir la greu molèstia que suposa la presència d'excrements en els carrers de Ciutat", explicà Cerdó.

Aprovat el decret que permetrà regular les normes per al control de la triquinosi a les matances

Insisteix que els productes resultants de la matança i la carn obtinguda han d'estar destinats al consum familiar i es prohibeix la seva venda

El Consell de Govern va aprovar per juny un decret que regula el control sanitari d'animals de l'espècie porcina que es destinen al consum privat, amb l'objectiu bàsic d'incrementar el nivell de protecció de salut i seguretat alimentària a les matances domiciliàries. Així, el dia 27 d'aquell mes, la Conselleria de Salut i

Consum aprovava el nou Decret 34/2009 per tal de regular les normes sanitàries per al control de la triquinosi en els sacrificis dels animals de l'espècie porcina per al consum domèstic privat. El decret regula les normes sanitàries per al control de la triquinosi en les matances i insisteix que els productes resultants de la matança, així com la carn obtinguda, s'han de destinar al consum familiar directe i es prohibeix la seva venda.

La campanya de matances s'ha de desenvolupar entre els dies 1 de novembre i 30 de març de l'any següent. Seran els

ajuntaments els encarregats d'autoritzar, organitzar i desenvolupar la campanya en el seu terme municipal, i també d'informar a les persones interessades de l'obligació de realitzar les anàlisis triquinoscòpiques. Així, els propietaris dels animals han de lliurar les mostres de carn de cada un dels porcs sacrificats al veterinari col·laborador, que les analitzarà actuant sobre la meitat de la mostra en un termini de dos dies hàbils. Per això s'ha creat un Registre de Veterinaris Col·laboradors, adscrit a la Direcció General de Salut Pública, en el qual es poden inscriure els veterinaris que vulguin participar en el control sanitari de les matances. Els requisits són estar col·legiats, acreditar la disposició dels mitjans tècnics propis necessaris per realitzar la investigació de triquina, i acreditar una formació específica relacionada amb aquest àmbit.

Així mateix, el COVIB s'ha compromès a realitzar accions de difusió i formació entre els col·legiats per tal de disposar del nombre suficient de professionals per cobrir les necessitats del territori illenc. La finalitat és incorporar la majoria de veterinaris, raó per la qual el projecte de col·laboració entre Conselleria i COVIB roman obert a tots els professionals. D'altra banda, ja s'han realitzat sessions formatives i abans que finalitzi l'any es realitzarà el segon curs de formació de triquinella, així com el segon seminari de formació tècnica dels veterinaris col·laboradors.

15

CITA RAMADERA INELUDIBLE. Els dies 22, 23 i 24 d'octubre es celebra el IV Simposi Nacional de Races Autòctones a les Illes Balears, organitzat per la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear, l'IBABSA i la Federación de Razas Autóctonas Españolas de Protección Especial. La trobada tindrà lloc a la Finca de Son Real, a Santa Margalida, i s'hi tractaran les principals novetats, la situació conjuntural i les perspectives de futur des del punt de vista de l'Administració, dels tècnics i dels ramaders. Per això, el Simposi compta amb ponents i experts de contrastat prestigi. Les inscripcions se poden realitzar a la secretària tècnica (praib.secretaria@gmail.com) o al 971521080. L'allotjament s'ha de gestionar amb Viatges Calvo, al 971771213 o a l'adreça viajescalvo@viajescalvo.com.

PROGRAMA

HORA	PROGRAMA
18.00	Dijous dia 22 Acte inaugural i visita pel centre d'interpretació i pel museu arqueològic.
9.15	Divendres dia 23 Entrega d'acreditacions
9.30	Gestió integral de les races autòctones de Balears. Ponent: Ma. José Suasi , directora general d'Agricultura del Govern Balear.
10.30	Races autòctones canines i races ramaderes. Ponent: Mauricio Alonso , acadèmic de l'Acadèmia de CCVV de Galícia.
12.00	Apunts sobre races autòctones d'Hongria. Ponent: Santiago Álvarez , enginyer agrònom.
13.00	Parc temàtic de races autòctones, pont amb la societat. Ponent: Dr. José Alba , professor d'Economia Aplicada d'Univ. d'Oviedo.
16.00	Taula rodona. Races autòctones a l'Estat espanyol. Ajudes específiques a criadors i associacions. Estudi i propostes de futur.
19.00	Consell Federal de FEDERAPES.
10.00	Dissabte dia 14 Estat de conservació i caracterització de les races de gallines espanyoles. Ponent: Amadeu Vidal , dtor. del subprograma de Genètica Avícola de l'IRTA.
11.30	Races autòctones i mitjans audiovisuals. Ponent: Luis Miguel Domínguez , naturalista.
12.30	Cloenda.
13.00	Dinar i visita guiada a Raixa.

AMA elogia els resultats de 2008 en l'Assemblea

L'Assemblea de A.M.A. Agrupació Mutual Asseguradora, la mútua dels professionals sanitaris, ha tornat a donar suport per majoria absoluta la gestió i les compensacions rebudes entre 2004 i 2007 pel seu Consell d'Administració, posades en dubte des de fa any i mig per diverses resolucions de la Direcció General d'Assegurances. La mútua presentarà recurs contra aquestes sancions davant la Sala Contenciosa Administrativa de l'Audiència Nacional, que se sumará a un altre presentat davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Madrid per les mesures de control en què Assegurances manté la entitat des de l'any passat.

Murillo va destacar que A.M.A. ha aconseguit augmentar mutualistes i pòlisses tant en 2008 com en el primer trimestre de 2009; que a més ha mantingut la facturació i la quota de mercat tant en primes d'automòbil i multiriscos com de responsabilitat civil, i fins i tot que ha guanyat posicions en l'escalafó d'asseguradores espanyoles. A.M.A. va assolir el 2008 un volum total de primes de 181,9 milions d'euros, amb un descens inapreciable del 0,6 per cent respecte l'any anterior. El resultat assegurador de la mútua el 2008 va ser de 6,4 milions d'euros. La companyia comptava al tancament de 2008 amb 270.542 mutualistes, un 2,1 per cent més que el 2007. Va elevar així mateix un 2,5 per cent el nombre total de pòlisses el 2008, fins a 497.177.

EQvet, el nou ambulatori per a cavalls a l'Hipòdrom de Son Pardo

L'objectiu de l'establiment és centralitzar els serveis veterinaris per a èquids en un lloc fixe; Els manescals Maria Antònia Rosselló i Jorge Cañellas en són els responsables

D'uns anys ençà, el veterinari desenvolupa un paper fonamental en el món de les competicions de cavalls. Ja sigui en concursos de doma, exhibicions o campionats de pura raça o curses de trot, el manescal s'ha convertit en un actor gairebé tan important com el propi animal, el menador o l'amo. A més, en els darrers anys s'ha produït una especialització de la disciplina veterinària cap els cavalls, que han passat de ser animals de feina per a la pagesia a gaudir d'un rol més privilegiat.

amb aparells de radiografia digital, vídeo endoscòpia o ecògraf, entre d'altres, a més d'oferir serveis veterinaris bàsics, com diagnòstic i tractament, i d'altres més específics com és el cas de la

Per aquest motiu, els manescals Maria Antònia Rosselló i Jorge Cañellas han decidit obrir un establiment veterinari exclusiu per a cavalls: EQvet. Es tracta d'un recinte nou i espaiós situat al costat de l'Hipòdrom de Son Pardo, a Palma, que està dotat amb cinc quadres i altres dependències preparades per atendre diàriament els cavalls. Compta

reproducció. La centralització cercant la millora del servei ha estat precisament el principal motiu de la creació d'EQvet ja que, fins el moment, els manescals es desplaçaven d'un lloc a un altre sempre pendent del telèfon mòbil i, en algunes ocasions, il·localitzables. Comodat pel manescal, comodat pel client.... i pel cavall.

Altes:

822 - Francisco Javier Juan Torres
Des de l'1 de juny de 2009

823 - Silvia María García Pazo
Des de l'1 de juny de 2009

579 - Cristina Pol Kirchhofer
Des de l'1 de juliol de 2009

762 - Fernando Mir Prieto
Des de l'1 de juliol de 2009

824 - Victoria Alicia Fiol Ribot
Des de l'1 de juliol de 2009

825 - Jaume Seguí Coll
Des de l'1 de juliol de 2009

826 - Esther Vergara Pérez
Des de l'1 de juliol de 2009

827 - Joan Obrador Gayà
Des de l'1 de juliol de 2009

828 - Heber Adrián Sena Fernández
Des de l'1 de juliol de 2009

829 - Alicia Angosto Guerrero
Des de l'1 de juliol de 2009

830 - Joana María Nadal Villanueva
Des de l'1 de juliol de 2009

831 - Marco Antonio Trejos Álvarez
Des de l'1 de setembre de 2009

832 - Roberto Vidal Balanzat
Des de l'1 de setembre de 2009

833 - Pepita Riera Riera
Des de l'1 de setembre de 2009

834 - Petronila Rosselló Servera
Des de l'1 de setembre de 2009

Baixes:

707 - Jaime David Isaacs Nieto
Des del 29 de juny de 2009

729 - Sara Báez Seara
Des del 20 de juliol de 2009

717 - Rolando Reyes Carmona
Des del 17 d'agost de 2009

188 - Miguel Antich Maimó
Des del 18 d'agost de 2009

762 - Fernando Mir Prieto
Des del 30 de setembre de 2009

Altes de Centres:

Clínica Veterinària Pérez - Sintès
C/ Magnífics Jurats, 22 Bj
07760 Ciutadella
Titulars: **Estrella Sintès Pons i Manuel Pérez Triay**

La Ribera Veterinària
C/ Fotja, 8 Bj Locals 12 - 13
07610 Palma
Titulars: **Esther Riera del Ojo i Manuel Ruiz Puig**

Baixes de Centres:

Consultori Veterinari Reyes
C/ Henri Dunant, 69 A (Palma)
Titular: **Rolando Reyes Carmona**

Clin. Vet. M. Pérez / E. Sintès
C/ San Nicolás, 49 (Ciutadella)
Titulars: **Estrella Sintès Pons i Manuel Pérez Triay**

Clínica Veterinària Andratx
C/ Biscaia, 27 Local 1 (Andratx)
Titular: **Stefanie Odrote Wolters**

cas clínic

Presentat per CLÍNICA CANIS

Pedro Pujol • Luis Riera • Mar Fortuny • Miguel Omaña • Marta Laball

Se presenta a nuestra clínica veterinaria la perra Zaira (**foto nº1**), referida de otro centro para un estudio hepático y ecografía abdominal. La perra, mestiza y de 9 años de edad presentaba todas las analíticas hepáticas alteradas desde hacía varios días e iban empeorando progresivamente (ALT, AST, BIL, PA). El resto de analíticas sanguíneas y hemograma completo eran normales. El animal seguía con apetito aunque se encontraba algo triste y con vómitos esporádicos. Realizamos una ecografía del hígado presentando una ecogenicidad sin alteraciones aparentes exceptuando la presencia de dilatación de los conductos biliares intrahepáticos y con la siguiente imagen de sus vías biliares (**foto nº2**). En la ecografía esplénica apreciamos la existencia de una lesión focal de 1,7 x 2,5 cm. de diámetro con una ecogenicidad algo disminuida y heterogénea. Zaira se encontraba en tratamiento con S-adenosil metionina y dieta de prescripción hepática Hill's l/d.

- ¿Cuál es su diagnóstico diferencial?
- ¿Qué pruebas complementarias realizaría?
- ¿Qué tratamiento médico y/o quirúrgico realizaría?

(Resolució a la pàgina 22)

Foto nº 1

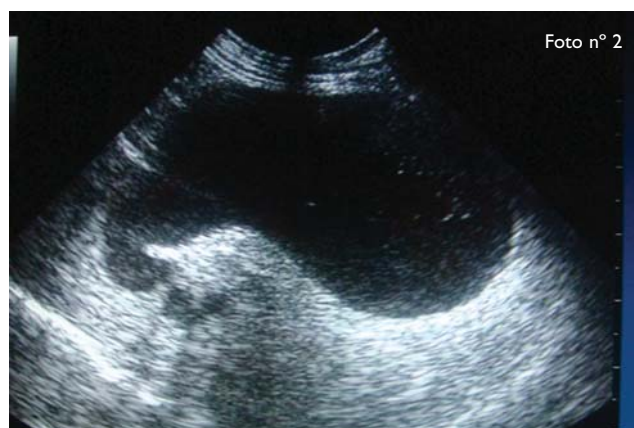

Foto nº 2

Fotos cedides per Clínica Canis.

Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **VETERINÀRIA**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org

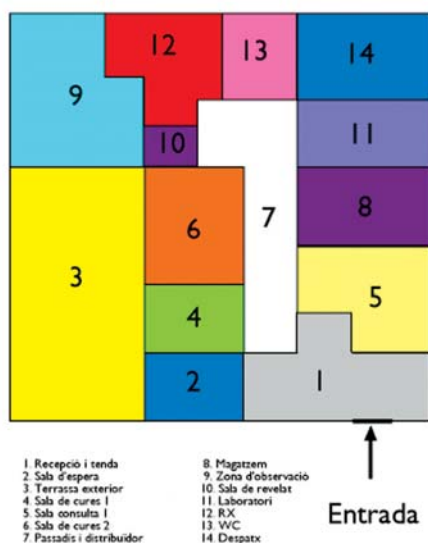
Clínica Veterinària Formentera

Hi hagué una època no molt llunyana en la que no hi havia centres veterinaris a Formentera. Ens situam tan sols 14 anys enrere, concretament el 1995, quan els formenterencs se veien obligats a recórrer l'apotecari per qualsevol consulta, o havien de marxar a Eivissa per solucionar els problemes de salut dels seus animals de companyia, com si del segle passat es tractàs. Per això, quan un jove de l'Illa acabà la carrera de Veterinària a Saragossa, el 1996, no parpellejà a l'hora de muntar la primera clínica veterinària de Formentera... sense necessitat de fer cap estudi de mercat, evidentment.

Llorenç Córdoba complia un somni a l'hora que dotava Formentera d'un servei bàsic que fins aleshores no era més que una utopia. Recorda el manescal que inicià tot sol una aventura amb final incert "perquè era una iniciativa nova que, malgrat suposar que tindria bona acollida, no sabia com m'aniria. Tenia molt clar que tornaria a Formentera i que havia estudiat una carrera per vocació; el que no tenia tan clar era que acabàs muntant un negoci... i que, a més, m'anàs bé". Llorenç Córdoba començà la seva feina de veterinarí clínic a una sala buida del local de l'INEM que li cedí l'Ajuntament de Sant Francesc. En unes instal·lacions molt reduïdes i amb un equipament tècnic molt bàsic, Llorenç Córdoba passà les primeres consultes i posava la primera pedra d'una activitat que va ser molt ben acollida pels habitants de l'Illa. S'havia preparat a consciència durant els estius de la carrera, fent pràctiques per diverses clíniques i aprenent la professió. Per això, quan començà no tingué cap problema pel fet de ser un veterinarí aïllat... ben al contrari, anà a més. Al mateix temps que donava les primeres passes amb la clínica, Llorenç Córdoba s'encarregà de l'ADS d'oví i caprí de Formentera, engegada un any abans per l'Associació de Ramaders locals, on substituï un veterinarí de Terol que romangué un any a l'Illa.

satisfactoris, perquè treballava molt i en tot. Netejava, feia mudança, informava els clients, operava...", recorda Llorenç. Poc després, Eva Murés, s'incorporà al centre (i a la seva vida) com a auxiliar veterinària. L'alliberava de feina en un 50% i la clínica incrementava l'activitat i es redimensionava. L'any 2000 Llorenç Córdoba aconseguí una plaça a l'Administració com a inspector de Sanitat i es veié obligat a dividir la feina en matins i capvespres... i també a incorporar un altre veterinarí. Després del segon arribà el tercer, fa uns mesos la Clínica 'fitxà' un segon auxiliar veterinarí i fa uns dies, un altre veterinarí, que completa l'actual equip humà. "Han estat requeriments del mercat", assenyalava. "La feina sempre ha anat a més. Primer canviàrem de local i adquirírem aparells nous. Passàrem a ser dos veterinaris i una auxiliar. La tasca seguí creixent i ens adaptàrem incorporant un tercer manescal. La Clínica ens tornà a quedar petita i per maig de 2004 férem una important reforma que la deixà tal com està ara, com una clínica gairebé nova i moderna. Vérem que podíem treure un rendiment superior si redimensionàvem el negoci, que fariem feina més còmodes, que donàriem una major comoditat al client i al pacient... tots eren aspectes positius i per això férem la reforma. Per sort accedírem a una subvenció del Programa 'Leader' de la Unió Europea que ens sufragà part de l'obra. Atacàrem de ple el que considero que és el punt fluïx de la nostra professió: l'especialització en la vessant empresarial. Analitzàrem els avantatges

La 'campanya d'abonament' de clients avançà a bon ritme gràcies al 'boca a boca' i al cap d'un any es produí el traspàs de la clínica a l'actual local de Sant Ferran. "Eren temps difícils, però

FITXA

Nom de la clínica: Clínica Veterinària Formentera.

Titular de la clínica: Llorenç Córdoba Marí.

Adreça: C/ Guillem de Montgrí, 50. 07871. Sant Ferran.

Telèfon: 971 32 90 11. **E-mail:** clinica@veterinariaformentera.com

Teniu obert des de: Octubre de 1996.

Equip humà que conforma la clínica: 3 veterinaris i 2 auxiliars.

Equip tècnic: RX digital directe, 2 ecògrafs, electrocardiògraf, monitor multi-paramètric, 2 infusors, 3 bombes d'infusió, endoscòpia rígida, torre completa d'anestèsia, bioquímica...

Especialitats: Clínica en general, encara que estam molt formats en anestèsia i realitzam també molta tasca de traumatologia.

Número aproximat de clients al mes: Unes 600 visites al mes.

Un comentari:

“La triple insularitat de Formentera ens dificulta molt les coses. Per això hem hagut d'especialitzar-nos en gairebé tot. Fins i tot en la vessant empresarial, que crec que és el punt fluix de la nostra professió”.
(Llorenç Córdoba).

que ens podia aportar, n'aprenuérem i, per fortuna, tot ens ha vingut de cara”. La Clínica Veterinària Formentera ha informatitzat la seva base de dades de pacients i ha fet un estudi de gestió i màrqueting. Així, actualment atén una mitjana de 600 visites al mes. “El mes passat en tinguérem 611”, comenta Llorenç després de consultar-ho a l'ordinador. També ha segmentat el pacient i sap que atén un 60% de cans, un 35% de moixos i un 5% d'altres espècies com conills, fures o aus.

Llorenç assenyala que la feina diària s'encamina cap a la 'medicina preventiva' i moltes de les consultes són vacunacions, desparasitacions o reconeixements. Les cirurgies o el tractament de casos de comportament animal són altres casos que sovint tracta l'equip clínic. “L'etologia també té cabuda a la clínica però depèn molt del propietari. Primer hem d'educar-lo a ell i fer-li entendre per què és necessari treballar aquests aspectes del comportament animal en determinats casos. Si el propietari no entén el missatge no hi ha res a fer”, explica. Per altra banda, des de fa un temps, Córdoba i el seu equip treballen en la recuperació de tortugues marines en el marc d'un programa de col·laboració amb el Govern Balear i amb el centre de busseig 'Vell Marí’.

Finalment, malgrat la triple insularitat que pateix, l'autosuficiència de la Clínica Veterinària Formentera queda palesa. Únicament deriven a Barcelona algunes proves de laboratori, com biòpsies i citologies, a més d'emprar el servei de 'telemedicina' enviant radiografies o imatges de microscopi per internet mitjançant un sistema digitalitzat per tal de tenir una segona opinió. Què enfora ha quedat l'any 95.

D'esquerra a dreta: Llorenç Córdoba, Eva Morés, María Luisa de Benito, Andrea Rogalski, Loana Fraga i Anja Spezius.

Fotos cedides per Clínica Veterinària Formentera.

“Les reunions de jubilats ens lleven anys a tots i ens retornen al passat”

Francesc Solà Ayats (Lleida, 1932) és llicenciat en Veterinària per la Universitat de Saragossa. Número 1 de la seva promoció en les Oposicions al Cos de Veterinària Militar, ingressà a l'Acadèmia de Sanitat Militar, d'on sortí amb la graduació de tinent. Coronel veterinar i especialista en bromatologia, des de sempre ha estat vinculat a l'activitat col·legial. És delegat del Col·lectiu de Veterinaris Jubilats des de 2001 i director de la revista **VETERINÀRIA**.

Francesc Solà ja es troba immers en la planificació del calendari d'activitats del Col·lectiu de Jubilats pel darrer tram de 2009. N'és el delegat des de l'any 2001 i es mostra orgullós de poder treballar perquè un grup d'amics i ex-col·legues de professió es reuneixi periòdicament per visitar els molts indrets d'interès cultural que hi ha a l'Illa i, de pas, per posar-se al dia de tot quant passa al voltant de la professió.

- Quina vida du un veterinar jublat?

- Només puc xerrar per mi i, per ventura també un poc pel que veig a les trobades del col·lectiu, però la vida del veterinar jublat es deu semblar molt a la vida de qualsevol altra jublat. Passes d'invertir bona part del teu temps a una professió que has triat, a tenir-lo per a tu mateix. Després, cadascú tria en què l'inverteix. Passes més temps amb els teus i fas coses que no havies pogut fer. En el meu cas, tenia molt interès en continuar lligat a la professió i per això me vaig ficar en el Col·lectiu de Veterinaris Jubilats.

- Quants són en l'actualitat i què fan?

- És una mena de club social que té per objectiu fomentar la companyonia, realitzar el jublat en la seva vida quotidiana i, sobretot, perllongar la vida professional duent a terme activitats que un no havia pogut fer quan estava en actiu. Actualment som uns 50 jubilats que, d'una manera o l'altra, prenem part en les diferents activitats que portam a terme. Alguns ens reunim puntualment a la seu col·legial i marcam un calendari de visites i trobades a les que després s'apunten els interessats. Cada any realitzam dos actes fixes, que són la missa als veterinaris finats, a començaments d'any, i el dinar institucional amb membres de la Junta de Govern del Col·legi. Els completam amb visites i excursions variades. Enguany, per exemple, hem visitat els jardins d'Alfàbia, el Parc Natural de Mondragó, a Santanyi, i hem fet un recorregut pels patis antics del centre de Palma. Ara treballam en poder tancar la visita a la finca de Raixa i, evidentment, en fixar la jornada del dinar de germanor. Les reunions de jubilats ens lleven anys a tots i ens retornen al passat.

- Què diuen els jubilats sobre la Veterinària?

- Que els temps han canviat i han millorat moltes coses. Una d'elles ha estat el progrés en medicina i veterinària. La nostra professió ha evolucionat i s'ha especialitzat en uns nivells impensables fa uns anys. Precisament a causa d'aquesta especialització, els veterinaris s'han convertit en figures de referència en determinats aspectes com la seguretat alimentària, el benestar animal o la producció ramadera, entre altres moltes qüestions.

- Què els diria als veterinaris en actiu?

- Que intentin gaudir al màxim de l'exercici de la seva professió i que intentin no perdre el contacte amb els col·legues. Ni ara ni quan se jublin. I, evidentment, que es deixin d'individualismes i que defensin els interessos de la professió. Desitjo que la feina que estam realitzant els jubilats d'ara amb aquesta passió trobi una continuïtat en el temps perquè significarà que ha estat un treball ben fet.

- Hi ha alguna petició per al Col·legi?

- Per a l'actual Junta de Govern COVIB tan sols tenim paraules d'agraïment, ja que els seus membres són part activa i molt important en el nostre dia a dia. El seu suport econòmic resulta del tot imprescindible per a la realització de les activitats del col·lectiu, i els jubilats sempre ens hem sentit molt ben acollits en els actes socials que organitza. Si he de demanar alguna cosa, seria que continuàs treballant en aquesta línia.

Les escultures de Marià Portas 'Kake', al Col·legi

Nascut el 21 de Juliol de 1957 a Palma i resident a Esporles és un artista plàstic que inicià la seva activitat professional amb la construcció de material escenogràfic l'any 1995, creant un drac per al grup de Teatre de Bunyola i uns caps grossos per al grup de teatre Cucorba. A partir del 1997 comença a pintar decorats i a construir elements decoratius per a les produccions operístiques i teatrals del Teatre Principal, alternant amb la creació i construcció d'escenografia per a l'Associació Taller de Teresetes. És a partir de 1998 que comença amb la creació de la primera bèstia de foc 'Corb de Sant Nofre' i dos anys més tard s'inicià en la construcció de gegants amb 'En Cabrit i en Bassa' d'Alaró. Des

de llavors ha seguit amb la creació de caps grossos com la colla de Dimonis del Centre Cultural de Campos o dels gegants Na Fàtima i el Bou de Puigpunyent, etcètera.

Des de l'any 2002 es proposa dedicar-se a la creació artística pròpia. El bagatge professional adquirit el darrers anys, amb la construcció d'escenografies, gegants i bèsties, li permet treballar amb bon domini de materials, tractaments i acabats que aplicarà a les seves escultures. El juny de 2006 inaugura la seva primera exposició "nuesa" a la Galeria Gabriel Vanrell de Palma. L'any 2007 crea els premis per al Fòrum Internacional d'investigació en cuina i nutrició a la Mediterrània, participa a la X Mostra d'Escultura a Santa Maria del Camí i a la Col·lectiva "fet a Esporles" a Can Pere Ignasi de Campos. El 2008 crea el premi Antoni Sastre de Banyalbufar i enguany crea l'escultura per al Grup de Memòria Històrica d'Esporles i exposa 'Micromons' a diferents llocs.

21

assessoria jurídica

¿En qué marco legal se mueven los veterinarios clínicos de Baleares en relación a la realización de cortes en las orejas por cuestiones estéticas? ¿Está regulado o es un asunto sometido al criterio deontológico de cada veterinario?

El corte de orejas por motivos estéticos se trata de una cuestión que ha levantado cierta polémica tanto en los foros profesionales como sociales al ser considerada por algunos esta práctica como un verdadero y real maltrato al animal. Sin embargo, limitando nuestra respuesta a la pregunta planteada, esto es, ciñéndonos al ámbito estrictamente jurídico o legal, debemos decir que en nuestra Comunidad Autónoma, el corte de orejas puede considerarse una práctica permitida por la Ley, cuya ejecución dependerá de la deontología personal de cada veterinario.

En efecto, la Ley autonómica 1/1992, de 8 de Abril, de Protección de Animales Domésticos que viven en el entorno humano, establece en su Art. 3.2.h) la prohibición de "practicar mutilaciones a los animales, excepto las controladas por el facultativo competente en caso de necesidad o para darles la presentación habitual de la raza".

DIAGNÓSTICO DIFERENCIAL Y PRUEBAS COMPLEMENTARIAS

En la ecografía hepática se apreció una ecogenicidad normal del parénquima hepático estando el sistema biliar extrahepático, vesícula biliar, conducto cístico, conductos hepáticos y conducto biliar en éstasis severo. El sistema biliar intrahepático presentaba algunos conductos biliares intrahepáticos dilatados (estos se diferencian de los vasos portales en que son más tortuosos). Todo ello junto con todas las analíticas hepáticas alteradas hizo pensar en la posibilidad de una obstrucción biliar. Las causas de esta obstrucción pueden ser extraluminales por: neoplasia pancreática, duodenal o pilórica, hepática o biliar; pancreatitis o abscesificación pancreática; u obstrucción intraluminal por colelitiasis, coledocolitiasis o bilis condensada. De todas ellas la causa más común es la enfermedad pancreática, por lo que se realizaron ecografía del páncreas y analíticas amilasa, lipasa y también cPL (canine pancreatic lipase) siendo todas ellas normales.

Ni en las radiografías ni en la ecografía abdominal se observaron masas, cálculos ni imágenes de mucocele o bilis condensada que explicaran el motivo obstructivo. El mucocele biliar consiste en la distensión de la vesícula biliar por acúmulo inapropiado de mucus y su condensación, aunque la imagen no era la característica de modelo estrellado con estriaciones hiperecogénicas típicas en la luz de la vesícula o signo con apariencia de “kiwi” o “rueda de carro”.

En el diagnóstico diferencial de la lesión focal esplénica se consideraron: hiperplasia nodular, hematoma, absceso, neoplasia primaria o metastática, infartos o necrosis esplénicas y hematomapoyesis extramedular nodular entre otros.

TRATAMIENTO MÉDICO Y QUIRÚRGICO

Ante la presencia de una masa esplénica y la posible obstrucción del sistema biliar con empeoramiento progresivo de las analíticas hepáticas, se propone al propietario realizar una laparotomía exploratoria. Para ello se realizan pruebas de coagulación PT y PTT siendo estas normales y se premedica a Zaira con Vitamina K1 durante unos días. Hay que recordar que los perros con patología hepática pueden presentar problemas de coagulación que pondrían en riesgo la vida del paciente en la cirugía.

Realizamos una toma de muestras hepáticas para biopsia y una esplenectomía, y ante la dificultad de vaciado biliar y al no detectarse causas aparentes del origen del problema se procede al vaciado biliar por cistocentesis. Tras 24 horas hospitalizada se manda a la paciente a casa con la misma medicación que tomaba además de antibioterapia, y analgésicos a la espera de los resultados de las biopsias. En el estudio anatomopatológico del bazo se observa la presencia de nódulos reactivos y masa de componente fibrohistiocítico. Estas masas o nódulos fibrohistiocíticos parecen ser una forma transicional entre la hiperplasia linfóide nodular y el histiocitoma fibroso maligno, por lo que la recomendación es la de realizar una esplenectomía a la mayor brevedad posible. La biopsia hepática nos describe un proceso vacuolar y glucogenosis hepática con presencia de colestasis.

En las semanas siguientes a la cirugía el paciente se fue deteriorando, presentando apatía severa, tristeza, anorexia, mucosas muy ictéricas y vómitos cada vez más frecuentes. Los valores de

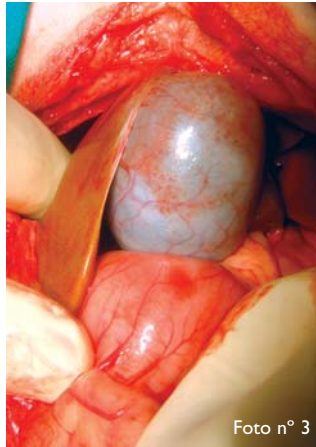

Foto n° 3

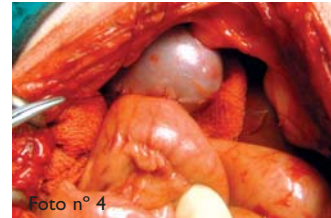

Foto n° 4

Foto n° 5

Fotos cedidas per Clínica Canis.

las analíticas hepáticas también siguieron aumentando progresivamente. La ecografía hepática seguía mostrando imágenes de obstrucción de todo el sistema biliar tanto extrahepático como intrahepático con mayor dilatación de los conductos biliares hepáticos. Ante este cuadro clínico se propuso al propietario la realización de una segunda intervención que resolviera el problema obstructivo.

En la cirugía se intentó sondar el conducto colédoco sin conseguirse no pudiéndose identificar la causa concreta de la obstrucción. El páncreas presentaba un aspecto macroscópico normal. Por ello optamos por realizar una derivación o desviación del flujo biliar a través de una “colecistoduodenostomía”.

TÉCNICA QUIRÚRGICA

La “colecistoduodenostomía” consiste en la realización de un estoma o comunicación permanente entre la vesícula biliar y el duodeno. Para ello retiramos primero la vesícula del hígado incidiendo el peritoneo visceral en la unión entre ambos (**foto n°3**). A través de una disección roma fuimos liberando la vesícula biliar del hígado. Esto puede generar pequeñas hemorragias que habrá que considerar en situaciones en las que haya alteraciones en la coagulación, relativamente frecuentes en patologías hepáticas. Colocamos 2 suturas de fijación en la vesícula y la situamos en aposición a la superficie antimesentérica del duodeno. Realizamos una línea de sutura reabsorbible monofilamento (monosyn 3/0) entre las serosas de vesícula e intestino (**foto n°4**). Evitamos la utilización de suturas no reabsorbibles ya que pueden actuar como foco para la formación de cálculos vesicales. Vaciamos el contenido biliar y realizamos una incisión de 2,5cm en la vesícula, paralela a la línea de sutura. Procedimos a realizar otra incisión paralela en el duodeno y a suturar posteriormente los bordes de la vesícula al intestino con el fin de crear un estoma o comunicación permanente por donde pasará el contenido biliar al duodeno (**foto n°5**).

Pasados unos días de la cirugía Zaira se encontraba en perfecto estado, con buen apetito y sin vómito alguno. Las analíticas hepáticas fueron también normalizándose progresivamente. 8 meses después de la cirugía no ha habido signo alguno de posibles complicaciones que pueden aparecer tras este tipo de intervenciones como: obstrucción del flujo biliar o retención del contenido intestinal en la vesícula con aparición de colecistitis o colangiohepatitis ascendente, pérdida de peso crónico, aparición de cálculos vesicales... Tampoco se han detectado alteraciones clínicas ni ecográficas achacables a la masa de componente fibrohistiocítico extirpada en la esplenectomía.

BS Nòmina

Oferta per a:

Col·legi oficial de veterinaris de les Illes Balears

“Vull
zero comissions
i tots els avantatges”

Amb la nòmina, **SÍ**

SÍ a **zero comissions** d'administració i manteniment, **SÍ** a **targetes** de crèdit i dèbit **gratuïtes**, **SÍ** a **reinteguments gratis** amb targeta de dèbit en més de 32.000 caixers ServiRed * (en disposicions per un import igual o superior a 60 euros) y **SÍ** a la **devolució del 3%** dels meus rebuts de gas, llum, telèfon, mòbil i Internet.**

I a més a més, **només pel fet de pertànyer al meu col·lectiu professional**, gaudiré d'una selecció de productes i serveis en condicions preferents perquè podré:

- Avançar un mes el meu sou, amb **BS Avançament Nòmina**, al 0 % d'interès, que podré pagar fins a 6 mesos i sense comissions d'obertura, estudi ni cancel·lació.
- Equilibrar la meua economia durant tot l'any, amb **BS Pòlissa de Crèdit Professional**, un crèdit del qual només pagaré interessos per la quantitat utilitzada i durant el temps de què en disposi. Sense despeses de formalització ni de renovació.

Nosaltres ens encarreguem gratuïtament de fer totes les gestions. Informi-se'n a les nostres oficines o trucant al 902 383 666.

* Per un import inferior, s'aplicarà un 1% sobre l'import de l'operació (mínim 0,60 euros).

** Oferta vàlida per a nòmines domiciliades per primera vegada a les entitats de grup Banc Sabadell a partir del 20 d'abril de 2009.

Requisits: import de la nòmina superior a 700 euros i domiciliació d'un mínim de tres rebuts, dos dels quals han de ser de llum, gas, telèfon, mòbil o Internet.

SabadellAtlántico

El valor de la confiança

La teva
correspondència,
sense paper
Servei **gratuït** i segur
Pots consultar-la i
gestionar-la quan
vulguis i, si vols,
t'avisam quan
la rebis

Més informació a www.sanostra.es

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS